

stinburk : kiar — : at : uibiurn sun. Utefter övre korsarmen t. h.: sin

5 10 15 20 25

Av 21 n finnes blott vänstra bistaven. Första namnet är ett kvinnonamn, jfr Sö. 128 Lid, 157 Årsta.

Översättning: Stenborg gjorde... efter Vibjörn, sin son.

45. St. Släbro, Nikolai sn, Jönåkers hd.

Pl. 28.

Litteratur: Ransakn. 1667—1684.

Uppgiften om runstenen i *Ransakn.* lyder sålunda: »I stoorä Släbro hage finnes 1 medh Klare bookstäfwer, är älliäst söndersprucken i twenne halfwor, och är temmeligen stoor». Fyra stycken av stenen lågo till 1880 å en berggudde ute i ån under vattnet i St. Släbro hage väster om gården. År 1880 fördes runstenen till Bagartorps folkskola och restes på en kulle å skolgården. Inga säkra gravhögar upptäcktes i den hage, där runstenen fanns.

Ämnet är grå gnejs. Höjden är 1,38 m, bredden över korsets kärna 1,50 m, slingans bredd 10—14 cm. Stenen är söndersprucken i tre stycken.

Nedersta styckets runor 1—3: **kai** ansluta sig omedelbart till 4—9 **rfastr** på övre vänstra stycket varigenom bildas namnet Gerfast; i 6 **a** är staven tydlig genom flinta, av 7 **s** finnes blott övre staven och mellanstreckets utgångspunkt, det övriga av runan är förstört genom en djup grop. Det andra namnet 10—17 är **aistfari**; en fåra från toppen av 11 **i** till foten av 13 **t** är icke huggen; 12 **s** är ^rvändruna. I 18—23 **raispu** saknas nedre staven av **p**. Kolon efter **stain**: **pansi**: **eftir**: äro föga utpräglade. Efter 39—44 **frayst**- som uppenbarligen är återstod av namnet *Frösten*, av vars **t** blott vänstra bistavens spets och större delen av staven finnes, är slingan bortslagen. I fortsättningen efter stenens fotsida finnes blott 45, ändan av en stav 2,5 cm nedifrån, som alltså tillhört ett släktskapsord antagligen **fapur**, och därefter följer på vänstra nedre stycket 46—48 **sin**, på vars **s** övre staven är utdragen till nedre linjen.

Återstoden av inskriften står på stenens yta innanför slingan. Av innehållet att döma torde inskriften längs högra slingan följa omedelbart efter den i huvudslingan och den längs vänstra slingan avsluta hela inskriften med en uppgift om ristaren.

Inskriften till höger är nämligen **auk at ruakn: brupur si: n**, som synnerligen väl ansluter sig till den föregående uppgiften om en avliden släkting. Namnet 54—58 **ruakn**, vars runor även Boije betecknar som säkra, är annars okänt. Jag antager därför att 54 **r** hör till prep. »efter», som alltså varit ristad **atr**, jfr **etir** L. 224, 1251; **itir** L. 253, 1365, Sö. 60, **ytir** L. 310, 1003, 1010, 1020, **atir** L. 629, **utur** L. 676, **utir** L. 1235, **yti** Sö. 191 Brunnsberg, Sö. 330 Årja, L. 1178, **itr**, Ög. 234, 235 Ö. Stenby, **atr** Flistad, Bugge, Ark. f. nord. fil. XVIII, s. 8, **etr** T. 113, **iutir** Ljungby, Brate 1904. Namnet har då varit 55—58 **uakn** *Vagn*, som särskilt är vanligt i Danmark, sällsynt i fvn. och i fsv. blott spåras i ett Ortsnamn. I 65—67 **si: n** har 67 **n** blivit avglömt och efteråt tillsatt under raden.

Innanför vänstra slingan finnes på nedersta stycket av stenen 68 **b**, vars bistavar tillsammans se ut som en säkert ristad bistav till **p**, delad i två hälfter av en naturlig fåra, och 2 cm t. h. därom toppen till en stav, 69 som förmodligen varit **r**. På övre vänstra stycket finnes en fåra, som även antages ristad av Boije och troligen varit bistaven till 70 **u**, 4 cm ovan vänstra övre styckets kant stå 71—72 **pr**, följda av ett kolon, vars nedre prick är mindre tydlig. Fortsättningen av den djupa grop, som förstört 6—7 **as** i huvudslingan, har nästan utplånat 73, som Boije med rätta antager snarare vara **u** än **r**; övre delen av runan är på ett mycket gropigt ställe, bistaven slutar 3,5 cm från slinglinjen, vartill nog ej heller staven har nått upp, som nedtill slutar 10 cm därifrån. 74 **i** anser även Boije vara säker; runan är 7 cm, väl begränsad i båda ändar. 75 **n** har en klar stav, och bistaven 4 cm, är bredare än den naturliga fåra, som fortsätter dit över toppen av 74 **i** till foten av 9 **r**. 76 **u** är klar, staven är 8 cm, bistaven utgår 4 cm uppifrån. 77—80 **rnir**: äro tydliga; 79 **i** har icke varit **a**.

Satsen innanför vänstra slingan har 68—72 **brupr** »bröder» till subjekt, 77—80 **rnir** »runor» till objekt, och predikatet måste hava varit 73—76 **uinu**, vars ändelse men icke rotvokal passar till ett starkt pret., nämligen av vb. *vinna* i bet, »utföra, åstadkomma», jfr fvn *vinna verk sin* »to do one's work». Formen torde vara felristning för **unu**.

Inskriften har alltså troligen varit följande:

										Innanför högra									
: kairf ⁵ astr ¹⁰ : aistfari ¹⁵ : raispu ²⁰ : stain ²⁵ : pansi ³⁰ : eftir ³⁵ : frayst ⁴⁰ [ain ⁴⁵ : faþur :] sin																			
slingan: : auk ⁵⁰ atr ⁵⁵ uakn ⁶⁰ : brupur ⁶⁵ si : n										Innanför vänstra slingan: brupr ⁷⁰ : uinu ⁷⁵ rnir ⁸⁰									

Översättning: Gerfast och Estfare reste denna sten efter Frösten, sin fader, och efter Vagn, sin broder. Bröderna åstadkommo runorna.

46. Hormesta, Nykyrka sn, Jönåkers hd.

Pl. 29. Pl. 9: B. 771.

Litteratur: B. 771; L. 895; Ransakn. 1667—84; J. Peringskiöld Mon. X, 29.

I *Ransakn.* 1667—84 säges: »Wijdh Hormesta och Nykyrkio Sochn stäär en Runsteen mädh skrijft vppa», medan åter Peringskiöld meddelar: »På runoresan kring Jönåkers härad A-o 1685 uppspanade jag uthi Hormesta gärde i Nykyrko socken en kullsydden Runesten, af hvilken allenast öfversta spitzens runor syntes men när jag lätt grafva efter honom befans han med sin spitziga foot hafva sijdländes på ryggen sunkit 4¹/₂ aln (2,66 m) ned under den lösa jorden.» Enligt Indebetou, *Södermanlands minnen* s. 424, Nyköping 1877, var det för 80 à 90 år sedan, alltså c. 1797, 1787, som runstenen flyttades till Skillra, prästgården i Stigtomta, vilket, enl. uppgift av prosten Almstrand 1899, företogs av några hemnavarande söner till fältprosten Strandberg, som var farfader till skalden C. V. Strandberg. Den påträffades där ånyo 1884 och flyttades några bösshåll åt öster i prästgårdens park, där den nu står öster om mangårdsbyggnaden och vägen, som leder över järnvägen ut på landsvägen.

Ämnet är gråsten, höjden 2,84 m, bredden vid foten 91 cm, toppen är spetsig. Slingans bredd är 9—11 cm.

Huvudslingans runor äro tydliga utom nedtill till höger. Inskriften börjar nedtill t. v. med namnet 1—5 **askil**, vars första runa icke är **e**. I 9—18 **knaupimanr** äro alla runorna tydliga utom 11 **a**, som möjligen kan vara **i** men sannolikt ej är det, då bistaven på h. sidan tyckes tydlig. Sammaledes finnes bistav blott t. h. på 32 **n** i 30—34 **pansi**, vars **s** är **ʀ**. I 35—36 **at** är staven av **t** alldeles utplånad. Namnet 46—50 **suirā** är fullt klart. Pricklika naturliga fördjupningar finnas i 53, 55 **u**, **r** i **uarþ**, och i 59 **u** i **taupr**, efter vilket ord blott övre pricken i kolon finnes. 63—69 **eklanti** äro svaga utom 65 **l**, pricken i 63 **e** är tydlig.

Korsfotens ristning är även ganska tydlig, det övriga korsets ornamentik och inskrift är däremot ytterst svår att urskilja; det ser ut, som om stenen där varit utsatt för inverkan av vatten. Korsfotens inskrift är 70—84 **kuml** : **kiarpu** : **patsi**; 79 är **u** med övre delen av bistaven gropig, men den nedre alldeles klar, icke **i** som i B. 761; i **patsi** är 83 **s** **ʀ**. Plur. **kiarpu** visar, att två personers namn måste följa, icke ett personnamn jämte tillnamn, vilka nu äro utplånade men i B. 771 läsas **kitil slakr**, det senare dock möjligen **stakr**, som kan motsvara fsv. *stakker* m. 1) ett slags blusliknande klädesplagg, som pådrogs över huvudet, 2) stack, »höstack», vilket ord i Norge förekommer som öknamn, se Kahle, *Ark. f. nord. fil.* XXVI, s. 180, och sedan kan hava övergått till personnamn.